

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2024. március 18.

1. Taurus-szállítás: fokozódó politikai nyomás a kancelláron

Továbbra sem nyugszik a belpolitikai vita Németországban az Ukrajnának potenciálisan szállítandó Taurus cirkálórakéták kérdése körül. Előbb a hét elején Annalena Baerbock (Zöldek) szövetségi külügyminiszter és Olaf Scholz (SPD) kancellár fogalmaztak meg ellentétes álláspontokat egy esetleges – köröserés megoldással végrehatott – fegyverátadással kapcsolatban, majd a Bundestag szavazta le az Unió-pártok Bundestag-frakciójának Taurus szállítással kapcsolatos javaslatát.

Múlt hét hétfőn Baerbock „*esetleges opcióként*” értékelte nyilvánosan az Egyesült Királyság által már többször felvetett és David Cameron brit külügyminiszter berlini látogatása során újból szóba hozott elképzelést, melynek értelmében Németország Taurus cirkálórakétákat adna át Londonnak annak fejében, hogy az további Storm Shadow típusú cirkálórakétákat szállít Kijevnek. Ezzel szemben Steffen Hebestreit kormányzóvivő határozottan cáfolta, hogy a kancellár álláspontja a kérdésben megváltozott volna. „*A korábbi döntés érvényben van most is.*” – jelentette ki Hebestreit egyúttal megerősítve, hogy Scholz kancellár a külügyminiszterrel szemben még megfontolandó opcióként sem tekint a britek által javasolt megoldásra.

Friedrich Merz, CDU pártelnök a lehetőséggel kapcsolatban alapvetően szkeptikusan nyilatkozott, azonban álláspontja szerint az Unió-pártok elvileg nyitottak lennének rá. „*Lehet, hogy ez a második legjobb megoldás a cél elérésére, de nem különösebben tisztességes.*” – mondta Merz. Ezzel párhuzamosan a fő ellenzéki frakció újból a Bundestag elé vitte szavazásra az ügyet, melyet azonban a kormányzati többség ismételen nagy többséggel leszavazott. Bár a kormánykoalíció pártjaiban is vannak nyílt támogatói a Taurus-szállításnak, a kormánypárti képviselők az ellenzéki beadvány fényében Scholz mögé álltak. Az indítványról összesen 690 képviselő szavazott, ebből 495 képviselő a szállítmányok ellen, 190 pedig mellette, míg öt képviselő tartózkodott.

A szavazást megelőző napon a Bundestag azonnali kérdések órájában – mely az idei évben az első alkalommal került megrendezésre – a CDU/CSU politikusai hevesen támadták a kancellárt. Véleményük szerint az Ukrajnának szánt fegyverátadások kérdésében a kormány szándékosan félreinformálja a választókat és Németország esetleges közvetlen harci szereplővé válásával riogatják őket. Válaszában Scholz kiemelte a Németország által nyújtott eddigi és jövőbeni katonai támogatások mértékét és elutasította azt a feltételezést, mely szerint a cirkálórakéták átadásával kapcsolatos ellentétes álláspontok miatt bárminemű ellentét alakult volna ki az Egyesült Királyság, Franciaország, valamint Németország között.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. Weimari kormányfők találkozója Berlinben

Pénteken Berlinben látta vendégül Olaf Scholz (SPD) kancellár a weimari államok, Franciaország és Lengyelország állam- és kormányfőjét. A korábban lényegében tetszhalott állapotban lévő weimari együttműködési formátum láthatólag új lendületet kapott a harmadik Tusk-kormány 2023 decemberi felállítását követően. A három ország – melyek 188 millió fős népességükkel az EU lakosságának mintegy 40%-át adják – közös politikai fellépése a múltban különösen Lengyelország számára volt fontos, mely deklarálta szerepet kívánt vállalni az európai döntéshozatal első vonalában.

A találkozót előzetesen beárnyékolta az ukrajnai háború jövőjével kapcsolatban megfogalmazott ellentétes álláspont Berlin és Párizs között. Míg Scholz kancellár ismételt elutasította az Ukrajnának szállítandó fegyverszállítmányok Taurus típusú cirkálórakétákkal való kibővítésének a kérdéskörét, addig Emmanuel Macron francia elnök újból hangot adott azon meggyőződésének, mely szerint akár NATO csapatok ukrajnai szerepvállalása sem zárható ki a jövőben. A háború további európai eszkalációjának elkerülésére hivatkozva érvelő – és a vélt, vagy valós óvatos német álláspont miatt sokat kritizált – Scholz számára a francia javaslat még elvi értelemben sem tekinthető támogathatónak. Mindezekből azonban szinte semmi sem látszott a három kormányfő találkozásán, helyette Scholz, Macron és Tusk Ukrajna közös támogatását emelte ki, amelynek érdekében a három ország további közös erőfeszítéseket tesz. Ennek megfelelően a hangsúly az együttes és egységes fellépésen volt. Ahogy a német kancellár fogalmazott: *„A három ország, Németország, Lengyelország és Franciaország közötti szoros együttműködés mindannyiunk számára nagyon fontos. Ezért is javaslom a weimari háromszög újjáélesztését az állam- és kormányfői szinten, hogy új lendületet adjunk az Európai Uniónak.”* *„Egységesek vagyunk, elszántak, mindent megteszünk azért, hogy Oroszország ne nyerje meg ezt a háborút”* – jelentette ki Emmanuel Macron a közös sajtótájékoztatón, amelyen újságírói kérdéseket nem engedélyeztek. Két kollégája szavait megerősítette Donald Tusk is: *„A véleménykülönbségekről szóló negatív híresztelések nem igazak.”*

A három állam- és kormányfő többek között megegyezett arról, hogy a világpiacról pótolják a számos európai hadsereg számára mindezidáig hiánycikknek számító – és az elmúlt időszakban Ukrajna számára is újonnan kulcskérdéssé váló – hiányzó muníciót. Emellett elkötelezték magukat a haditechnikai eszközök gyártáskapacitásának további bővítése és modernizálása mellett, különösen a rakétatüzérség terén. Szó esett ezem felül az EU-ban befagyasztott orosz vagyontól történő ukrán fegyvervásárlások finanszírozásáról is.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Továbbra is negatívan látja a Bundeswehr állapotát a Bundestag fegyveres erőkért felelős biztosa

Múlt héten mutatta be éves jelentését Eva Högl (SPD), a Bundestag fegyveres erőkért felelős biztosa. A tavalyi év eredményeit és tapasztalatait összefoglaló éves beszámoló negatív felületekben gazdag tartalma nem számít újszerű fejleménynek Németországban, a biztosok hosszú évek óta minduntalan a Bundeswehr általános állapotának kritikus voltára figyelmeztetnek. Ugyanakkor a jelentés szerint a két évvel ezelőtt bejelentett „Zeitenwende” ellenére – amikor is az Ukrajna elleni orosz agresszióra válaszul a Scholz-kormány, a Bundestag felhatalmazásával, 100 milliárd euró értékben szavazott meg hitelfelvételt a Bundeswehr modernizációjának felgyorsítására – alig észlelhető érdemi javulás a Bundeswehr személyi, anyagi és infrastrukturális állományában. A biztos felhívta a figyelmet

továbbá arra, hogy a német fegyveres erők jelentős személyzeti problémák felé tartanak. „*A haderő elöregszik és fogyatkozik*” – figyelmeztetett Högl a jelentés bemutatásakor, amely szerint számos egységnél nagy a személyzeti üresedés. Egész pontosan 2023. december 31-én 181.514 katona szolgált a Bundeswehrben, 1537-tel kevesebb, min egy évvel korábban. Ehhez jön még hozzá a több, mint 20 ezer betöltetlen állás, ami a haderő létszámához viszonyítva több mint 17%-nak felel meg. Ezáltal Högl szerint a jelenlegi tendenciával nem lehet elérni azt a célt, hogy a Bundeswehr létszámát 2031-re 203 ezer főre növeljék. A jelentés azt is megjegyzi ezen felül, hogy a nagy gépektől kezdve az alkatrészekig anyagiánnyal küzd a német haderő, ami az Ukrajnának való fegyverszállítások következtében egyre növekszik. Hiány van lőszerből, pótalkatrészekből, rádiókból, harckocsikból, hajókból és repülőgépekből is – áll a jelentésben. Bár a Bundeswehr 100 milliárd eurós különalapjának segítségével az új megrendelések lassan eljutnak a csapatokhoz, „*az érdemi javulás még messze van*” – összegezte továbbá a biztos. A bürokráciacsökkentés kérdésével kapcsolatban a jelentés megállapítja, hogy bár számos területen sikerült fontos irányt kijelölni, de még a kívánatos célokat közel sem érték el.

A Bundestag fegyveres erőkért felelős biztosának idei jelentése egyfajta időközi, félidős kancellári és védelmi miniszteri értékelésként is olvasható, hisz a kormány körülbelül két éve állt fel. Högl ennek ellenére élesen bírálja párttársai, Olaf Scholz (SPD) és Boris Pistorius (SPD) által elért eddigi eredményeket, mivel azok szerinte „*inkább szelektívek és felszínesek, mintsem átfogóak*”, a modernizáció terén elért sikereket is „*elhanyagolhatónak*” nevezve.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Több mint 100 szélsőjobboldali személy dolgozik a Bundestagban egy tényfeltáró cikk szerint

Megmozgatta a német közbeszédet a Bayerischer Rundfunk (BR) múlt héten bemutatott kutatása, mely szerint az AfD Bundestag-frakciója és annak munkatársai több mint 100 olyan személyt foglalkoztatnak, akik a német hírszerző szervek által szélsőjobboldalinak minősített szervezetekben tevékenykednek. A BR az AfD belső munkavállalói listáját elemezték, mely alapján arra jutottak, hogy az alkalmazottak között több olyan neonáci is szerepel, akik részt vettek chemnitzi, drezdai és zwickau-i szélsőjobboldali felvonulásokon, az Új Jobboldal ideológusai és/vagy az Identitárius Mozgalom aktivistái.

Az, hogy az AfD Bundestag-frakció 78 képviselőjének hány alkalmazottja van, nem ismert, azonban a BR adatai alapján nagyjából 500 főről lehet szó, akik valamilyen formában a pártnak dolgoznak. Megdöbbenéssel fogadta továbbá a német közvélemény a hírt, hogy az egyik AfD-s képviselő olyan személyt foglalkoztat, aki az előző parlamenti ciklusban maga is képviselő volt, azonban az AfD kizárta szélsőséges pozíciói miatt. A tényfeltáró cikk megjegyzi, hogy a párt szövetségi parlamenti frakciójának évente több, mint 30 millió euró áll személyzeti kiadásokra rendelkezésre.

Az AfD a cikkekre reagálva azt írta, hogy „*adatvédelmi és személyiségi jogi okokból*” nem kíván nyilatkozatot kiadni, emellett kiemelte, hogy az alkotmányvédelmi hivatalok által szélsőjobboldaliként való bekategorizálás alapvetően az adott hatóságnak az intézkedése, amelyhez nem kötődnek „*automatikus jogi hatások*”.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Egyre több német cég tervezi Németország elhagyását

Egyre több német cég tervezi Németországból az áttelepülését más országba versenyképességük növelése érdekében. A Német Iparszövetség 2023-as felmérésében a megkérdezett középvezetők 30%-a nyilatkozott úgy, hogy a termelésük és a munkahelyeik egy részét külföldre kívánják áthelyezni, míg a válaszadók 15%-a már leállította vagy megszakította termelési tevékenységét Németországban. Hasonló képet festett a Német Kereskedelmi és Iparkamara szintén 2023-as felmérése, melyből az derült ki, hogy a nagyobb ipari vállalatok 43%-a tervezi kivonulását Németországból.

Sebastian Dullien, a Makroökonómiai és Üzleti Cikluskutató Intézet tudományos igazgatója az energiaválságot említi a tendencia kiváltó okaként. *„2021 nyara előtt a földgáz – és ennek következtében az áram ára – meglehetősen szűk tartományban mozgott, és a cégek abban bíztak, hogy Németországban az energia nem feltétlenül olcsó, de mégis megbízható áron beszerezhető.”* – fejtette ki a szakértő. Az ukrajnai háború kitörése után a 2022-es hatalmas áremelkedéssel ez a helyzet azonban megváltozott. A cégek további árrobbanásoktól tartanak annak ellenére is, hogy az energia ára az elmúlt időszakban ismét csökkent. A kivándorlási tendencia megállítása érdekében Dullien kiemelte, hogy a kormánykoalíciónak még intenzívebben kellene beruháznia a megújuló energiaforrásokba.

Németország versenyképességét továbbá az is rontja, hogy Kína és Észak-Amerika vonzó támogatásokkal csalogatja a német cégeket magukhoz, emellett a német vállalatok számára kelet-európai országok, mint például Lengyelország és Románia is keresett helyszínek az olcsóbb termelési lehetőségek miatt. Ezt megerősíti a Wirtschaftswoche c. gazdasági újság nemrégiben végzett kutatása is, amely megerősíti, hogy neves német cégek, mint a Continental, a Viessmann, a Bosch, a Stihl és a ZF Friedrichshafen részben vagy teljesen Kelet-Európába kívánják áthelyezni a termelésüket.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#).

6. Légi úton szállít Németország humanitárius segélyt a Gázai övezetbe

A Bundeswehr aktív részt vállal a segélyszállítványok légi szállításában annak érdekében, hogy segítse a gázai övezetben élő emberek ellátását. Boris Pistorius (SPD) német szövetségi védelmi miniszter múlt héten ezzel kapcsolatban utasította a német légierőt, hogy támogassa a palesztin terület lakosságának humanitárius segélyezését rakományok ledobásával. Ennek megvalósítása érdekében a Bundeswehr két Hercules szállító repülőgépet biztosít, melyek mindegyike akár 18 tonna rakományt is képes szállítani. Pistorius hangsúlyozta továbbá, hogy Németország szeretné kivenni a részét annak biztosításából, hogy a gázai lakosság hozzáférjen az alapvető élelmiszerekhez és gyógyszerekhez. *„Az erre a célra biztosított személyzet képzett a megfelelő eljárásokra és nagyon tapasztalt.”* – mondta a miniszter, hozzátéve, hogy a humanitárius rakományok légi szállítását a franciaországi Evreux-ben állomásozó, kétnemzetiségű légi szállító század német tagjai végzik majd.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Rendezvényajánló

A rendszerváltás óta eltelt három és fél évtizedben világunk gyorsan és drasztikusan változott meg. A keleti blokk 1989/90-es, valamint a Szovjetunió 1991-es összeomlása teljesen új világpolitikai konstellációt hozott létre. A hidegháború vége után az emberek még hittek a demilitarizációból és az általános demokratizálódásból származó béke lehetőségében, de a világpolitika megrázó eseményei hamarosan véget vetettek ennek a reménynek. E téma megvitatására előadással egybekötött pódiumbeszélgetést szervezünk „Az illúziók vége - világpolitikai változások 1990 óta” címmel **Prof. Dr. Hans-Christof Kraussal**, a Passai Egyetem Újkori és Kortárs Történelem Tanszékének vezetőjével **2024. március 20-án 17.00 órától az MCC Scrutonban.**

További információért és regisztrációhoz kattintson [Intézetünk honlapjára](#).

odern democráciáinkban megszoktuk, hogy a választások után a legtöbb szavazatot elért párt alapíthat kormányt. Ha ez egyedül nem lehetséges, akkor a pártok általában hasonló nézeteket valló szövetségeket keresnek: Tárgyalnak, kompromisszumokat kötnek és végül koalíciót alakítanak egymással. De mi történik akkor, ha a pártok annyira különböznek egymástól, hogy lehetetlen koalíciót kötni és kormányt alakítani? **Torsten Oppeland** professzor, a jénai Friedrich Schiller Egyetem politológusa Németország és Thüringia példáján keresztül világít rá **2024. március 26-án 17.30 órától az MCC Győri Képzési Központjában** erre az egyre súlyosbodó problémára, amely az Európai Parlamenti választásokat is befolyásolhatja.

További információért és regisztrációhoz kattintson [Intézetünk honlapjára](#).

Cikk- és interjúajánló

Kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter a lengyel Ukrajnában történő katonai szerepvállalásról beszélt a Hit Rádióban.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Hit Rádió Youtube-csatornájára](#).

A lengyel-magyar történelmi múlt kérdéseiről beszélgetett Dobrowiecki Péter kutatási vezetőnk a Kossuth Rádió V4-Magazin című műsorában.

A teljes beszélgetés meghallgatásához kattintson a [Mediaklikk honlapjára](#).

Dobrowiecki Péter kutatási vezetőnk az M5 csatorna „Ez itt a kérdés” című műsorában vett részt, melynek témája Németország, mint történelmi és társadalmi kísérleti terep volt.

A teljes beszélgetés megtekintéséhez kattintson a [Mediaklikk honlapjára](#).

Kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter az Infostart - InfoRádió műsorában nyilatkozott a német lehallgatási botrány következményeiről.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson az [InfoRádió honlapjára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter, Hámori Dávid Balázs

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu